

Prof. Amnon Yekutieli
 Department of Mathematics
 Ben Gurion University
 Be'er Sheva 84105, ISRAEL
 Email: amyekut@math.bgu.ac.il
 Web: www.math.bgu.ac.il/~amyekut

פרופ' אמנון יקותיאלי
 המחלקה למתמטיקה
 אוניברסיטת בן גוריון
 באר שבע 84105

08/10/2016

העיצורים ו' והניקוד הרזה

בנייר פומבי זה אני מציג שני רעיונות לשיפור כתיבת העברית. רעיונות אלו הוצגו כבר לפני יותר משנה בפני כמה סופרים ובלשנים, והם זכו לתגובות שונות. תגובתה של האקדמיה ללשון העברית (לגירסת הנייר מתאריך 13/08/2016) מצוייה בקישור הזה:

<http://www.math.bgu.ac.il/~amyekut/pers-hp/academy-response.pdf>

1. **העיצורים [ו']**. מבין הקשיים בתעתיק לעברית משפות זרות, אחד המוזרים הוא הנסיון לכתוב בעברית את העיצורים [v] ו-[w] (בהגייה האנגלית של אותיות אלו). כדוגמה, נסו לכתוב את שם המכונית *volvo*, או את שם הדמות הבדיונית *wonderwoman*. כללי התעתיק המקובלים אומרים, עד כמה שאני הבנתי אותם, שיש לכתוב וולוו ו-וונדרוומן.

ההצעה שלי היא זאת: **במלים שאינן עבריות, העיצור האנגלי [v] יסומן ע"י הצרוף [ו']**, והעיצור האנגלי [w] יסומן ע"י הצרוף [ו"]. האות [ו], ללא גרש, תסמן את אחת התנועות (vowels [u] or [o]).

ההגיון שעומד מאחורי ההצעה אמור להיות ברור למי שיש לו רגישות לצורות ולחוקיות. (למי שלא הבחין: כפי שהאות [w] הינה הכפלה של האות [v], כך הגרשיים ביחס לגרש.) כמובן שהעין צריכה להתרגל לצירופי האותיות החדשים, אולם הם אינם שונים מהותית מהשימוש הקיים בגרש בתעתיק העברי.

הנה כמה דוגמאות לתעתיק המוצע, ואופן השילוב שלו עם השימושים המקובלים בסימן הגרש:

- המכונית ו'ולו' מיוצרת בשו'דיה, לא בצ'כיה.
- הדמות הבדיונית ו"נדרו"ומן.
- העיר ו"ושינגטון סמוכה למדינה ו'ירג'יניה.
- העיר ו'נקוור' היא ליד המדינה ו"ושינגטון, לא ניו ג'רסי ולא ו'רמונט.
- המתמטיקאי ו'וידמיר ו'ויו'ודסקי והפיזיקאי אדו"ארד ו"יטן.
- סטיבי ו"נדר וטום ו"ייטס הם זמרים, אבל בז'אנרים אחרים.

(המשך...)

2. הניקוד הרזה. מהות ההצעה היא שימוש בחמישה סימני תנועה בלבד בכתיבת עברית: קמץ, סגול, חיריק, חולם ושורוק. את סימן השווא משמיטים. סימן הדגש נשאר רק היכן שהוא נשמע (כמו באות [ב]).

השימוש הרצוי הוא בטקסטים לתלמידים, ובמלים בודדות שהגייתן – ולכן גם משמעותן – איננה ברורה.

את הניקוד העברי הקלאסי (תוצר המאה השמינית לספירה) ניתן לשמר אצל בלשנים, חוקרי מקרא, משוררים, וחובבי מסורות. לפי דעתי (המושכלת אך הלא-מקצועית) קשה לראות הצדקה לשימוש רחב בו, ולהכללתו בחומר לימוד של בתי ספר, משום שהוא גורם יותר נזק מאשר תועלת.

דוגמאות:

- בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְהָאָרֶץ הִיְתָה תוֹהוּ וָבוֹהוּ, וְחוֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אֹר, וַיְהי אֹר.
- שׁוֹטֵר מְבֹלְטִימֹר יוֹאָשֶׁם בְּרֶצַח הַצֶּעִיר הַשְּׁחֹר פְּרָדִי גְרִי, שֶׁהֲצִית מֵהוֹמוֹת נְרֻבֹת.

ניתן לשלב ניקוד רזה עם תעתיק כמובן:

- הַדְמוֹת הַבְּדִיוֹנִית וְ"נְדָרו"וּמֵן. הַמְכוֹנִית הַשְּׁוֹדִית וְלוֹ'וּ.